

Beleidsregels aangaande mantelzorgverklaringen voor mantelzorgwoningen en pré-mantelzorgverklaringen voor pré-mantelzorgwoningen gemeente Woerden 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Woerden,

gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;

besluit:

de **Beleidsregels aangaande mantelzorgverklaringen voor mantelzorgwoningen en pré-mantelzorgverklaringen voor pré-mantelzorgwoningen gemeente Woerden 2024** vast te stellen.

1. Begripsbepaling

Dit hoofdstuk geeft aan welke definities voor deze beleidsregels gehanteerd worden. Daarin volgen we de in de wet vastgestelde definities (Wmo 2015 en Bbl (Besluit bouwwerken leefomgeving)), aangevuld met definities voor begrippen die daarin niet worden gedefinieerd.

1.1. Mantelzorg

Algemene definitie: *'hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep'.* (Artikel 1.1.1 Wmo 2015)

T.b.v (pré-)mantelzorgwoningen: *'intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal medische adviseur kan worden aangetoond.*

(Bijlage I van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)).

1.2. Intensieve mantelzorg

Een intensieve zorgsituatie met een langdurige zorgvraag.

1.3. Pré-mantelzorg

Anticiperen op een te verwachten zorgbehoefte waarvan wordt verwacht dat binnen 10 jaar wordt voldaan aan de definitie van mantelzorg omdat de betreffende persoon naar verwachting binnen 10 jaar intensieve zorg nodig zal hebben op basis van persoonskenmerken en/of omdat hij/zij de leeftijd heeft van 75 jaar of ouder en/of de diagnose heeft van een progressieve aandoening.

1.4. Mantelzorger

Een persoon die de mantelzorg verleent.

1.5. Huisvesting in verband met (pré-)mantelzorg

Huisvesting in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon mantelzorg verleent aan of ontvangt van een bewoner van de woning.

1.6. Pré-mantelzorgwoning

Huisvesting van tijdelijke aard in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon in de toekomst mantelzorg zal gaan verlenen aan of ontvangen van een bewoner van de woning.

1.7. Mantelzorgverklaring

Een schriftelijke verklaring, ondertekend door WoerdenWijzer, een huisarts, wijkverpleegkundige of een ander deskundig te achten persoon of een deskundige instantie, dat de zorgvrager mantelzorg ontvangt van aangewezen mantelzorger.

1.8. Pré-mantelzorgverklaring

Een schriftelijke verklaring, ondertekend door WoerdenWijzer, dat de zorgvrager in de toekomst naar verwachting mantelzorg nodig zal hebben en deze zal worden verleend door aangewezen mantelzorger.

2. Mantelzorgverklaring voor mantelzorgwoningen

2.1. Doel

Met de mantelzorgverklaring ten behoeve van mantelzorgwoningen kan worden aangetoond dat sprake is van intensieve mantelzorg op basis waarvan conform het Bbl een mantelzorgwoning kan worden geplaatst.

2.2. Inhoud en kwaliteitseisen van de mantelzorgverklaring

- a. Het Bbl kent geen mantelzorgverklaring en stelt daarom ook geen vormvereisten. Voor de gemeente Woerden stellen wij vast dat de mantelzorgverklaring minimaal de volgende gegevens bevat:
 - naam en adres van de mantelzorger;
 - naam en adres van de zorgvrager;
 - verklaring van de aanwezigheid van intensieve mantelzorg;
 - naam, functie, organisatie van de verstrekker;
 - datum van afgifte.
- b. De mantelzorgverklaring dient voorzien te zijn van een handtekening en logo dan wel stempel van de verstrekker.
- c. Blijft er na het overlijden van de zorgvrager nog een gezinslid achter, dan dient de situatie opnieuw beoordeeld te worden. Is er nu opnieuw sprake van mantelzorg of pré-mantelzorg? Dan is het mogelijk dat een nieuwe (pré-)mantelzorgverklaring wordt verstrekt. Voor de woning zijn er dan de volgende mogelijkheden:
 - de (pré-)mantelzorgwoning kan intact blijven want er is nog sprake van een (pré) mantelzorgsituatie. Wat betekent dat er een nieuwe verklaring moet komen;of
 - de mantelzorgwoning moet gewijzigd worden in pré-mantelzorgwoning. Wat betekent dat er een tijdelijke afwijking op het bestemmingsplan moet worden aangevraagd;of
 - de pré-mantelzorgwoning wordt aangeduid als mantelzorgwoning nadat de tijdelijke afwijking van 10 jaar is verlopen wat betekent dat er een nieuwe verklaring moet komen.

2.3 Geldigheid en bewaartermijn

De mantelzorgverklaring is geldig zolang er sprake is van een intensieve mantelzorgbehoefte bij de op de verklaring genoemde zorgvrager en deze geleverd wordt door de op de verklaring genoemde mantelzorger. Wanneer de zorgvrager geen zorg meer vraagt (bijvoorbeeld omdat de zorgbehoefte wegvalt of de zorgvrager overlijdt) of één van de twee partijen verhuist van het op de mantelzorgverklaring genoemde adres, eindigt de mantelzorgrelatie en daarmee de geldigheid van de mantelzorgverklaring.

De bewaartermijn van een mantelzorgverklaring binnen WoerdenWijzer is maximaal de geldigheidsduur plus 1 jaar.

2.4. Geen garantie voor vergunningsvrij bouwen

De mantelzorgverklaring geeft geen garantie voor het vergunningsvrij kunnen bouwen van een mantelzorgwoning. Een mantelzorgwoning moet te allen tijde voldoen aan de in het Bbl en het omgevingsplan omschreven vereisten.

2.5. Procedure mantelzorgverklaring

2.5.1. Aanvragen

Wie mag aanvragen?

De mantelzorgverklaring moet worden aangevraagd door de zorgvrager, waarbij de aanvrager altijd als zorgvrager in de mantelzorgwoning of de bestaande woning zal gaan wonen.

Waar vraag je aan?

Een mantelzorgverklaring dient te worden aangevraagd bij WoerdenWijzer.

2.5.2. Verstrekken

Wie mag verstrekken

Gemeente Woerden wijst WoerdenWijzer aan als deskundige instantie om mantelzorgverklaringen te verstrekken. De mantelzorgconsulent van WoerdenWijzer is vanwege diens kennis en ervaring hiervoor de aangewezen deskundige.

Indien een mantelzorgverklaring wordt overlegd welke is verstrekt door een huisarts, wijkverpleegkundige of een ander deskundig te achten persoon of een deskundige instantie, is deze conform het BbL tevens geldig. Daarbij dient de verstrekker te voldoen aan:

- de persoon/instantie heeft kennis van mantelzorg;
- of de persoon/instantie is medisch onderlegd en heeft verstand van/zicht op wat de aandoening(en) betekent/betekenen voor de hulpbehoefte.

Verstrekking door WoerdenWijzer

Voor het verstrekken van de mantelzorgverklaring vindt er een persoonlijk gesprek plaats met de zorgvrager over de zorgbehoefte en met de mantelzorger over de verleende zorg. Dit gesprek wordt gevoerd door de casemanager of de mantelzorgconsulent van WoerdenWijzer. Het gesprek vindt plaats op het adres waar de mantelzorgwoning gerealiseerd zal gaan worden, tenzij anders afgesproken. Op basis van de uitkomsten van dit gesprek bepaalt de mantelzorgconsulent van WoerdenWijzer of er sprake is van intensieve mantelzorg en of er wel of niet een mantelzorgverklaring zal worden afgegeven.

2.5.3. Toepassen

Een mantelzorgverklaring voor een mantelzorgwoning wordt niet gebruikt om vooraf te toetsen of een mantelzorgwoning vergunningsvrij gerealiseerd mag worden. Dit komt doordat een inwoner niet verplicht is om bij vergunningsvrij bouwen de gemeente te betrekken.

Er wordt alleen naar een mantelzorgverklaring gevraagd wanneer er vanwege een handhavingsverzoek een handhavingprocedure doorlopen wordt en er getoetst dient te worden of er terecht op basis van mantelzorg vergunningsvrij een mantelzorgwoning is gerealiseerd en in gebruik is.

In dat geval dient er een door WoerdenWijzer verstrekte mantelzorgverklaring te worden overlegd of een verklaring welke is verstrekt door een huisarts, wijkverpleegkundige of een ander deskundig te achten persoon of een deskundige instantie.

Inwoners wordt geadviseerd altijd een mantelzorgverklaring aan te vragen wanneer er vergunningsvrij een mantelzorgwoning wordt gerealiseerd.

3. Pré-mantelzorgverklaring voor pré-mantelzorgwoningen

3.1. Doel

Het doel van een pré-mantelzorgverklaring ten behoeve van een pré-mantelzorgwoning is om vast te stellen dat er sprake is van een pré-mantelzorgsituatie conform de in hoofdstuk 1 genoemde definitie. Deze pré-mantelzorgverklaring kan worden gebruikt als onderbouwing van de aanvraag van een afwijking van het omgevingsplan middels een tijdelijke omgevingsvergunning (5.36 Omgevingswet en het Bbl).

3.2. Inhoud en kwaliteitseisen van de verklaring

- a. Het Bbl kent geen mantelzorgverklaring en stelt daarom ook geen vormvereisten. Voor de gemeente Woerden stellen wij vast dat pré-mantelzorgverklaring minimaal de volgende gegevens bevat:
 - naam en adres van de toekomstige mantelzorger;
 - naam en adres van de toekomstige zorgvrager;
 - verklaring dat er sprake is van pré-mantelzorg;
 - verklaring dat toekomstige mantelzorger daadwerkelijk in de toekomst mantelzorger zal worden van de in de verklaring genoemde persoon;
 - datum van afgifte.
- b. De pré-mantelzorgverklaring dient voorzien te zijn van een handtekening en logo dan wel stempel van WoerdenWijzer.
- c. De pré-mantelzorgverklaring is geldig zolang er sprake is van een pré-mantelzorgrelatie tussen de op de verklaring genoemde toekomstige zorgvrager en toekomstige mantelzorger. Wanneer de verwachte zorgvraag wegvalt (bijvoorbeeld omdat de zorgvrager verhuist naar een verpleegtehuis of overlijdt) eindigt de pré-mantelzorgrelatie en daarmee de geldigheid van de pré-mantelzorgverklaring.
- d. Wanneer de pré-mantelzorgrelatie gewijzigd is naar een mantelzorgrelatie, is het mogelijk om een mantelzorgverklaring aan te vragen.

3.3 Geldigheid en bewaartermijn

Een pré-mantelzorgverklaring heeft een geldigheid van maximaal 10 jaar, zolang de toekomstige mantelzorger de intentie heeft de toekomstige mantelzorg aan hierboven genoemde zorgvrager te verlenen. De geldigheid van de pré-mantelzorgverklaring eindigt dan ook:

- na 10 jaar;

- of zoveel eerder wanneer toekomstige mantelzorg niet langer de intentie heeft de toekomstige mantelzorg aan de zorgvrager te verlenen;
- of zoveel eerder wanneer de verwachte zorgvraag wegvalt.

Een pré-mantelzorgverklaring wordt afgegeven wanneer er sprake is van een te verwachten mantelzorgrelatie vanwege ouderdom of vanwege een chronische of progressieve aandoening. Van het wegvallen van de zorgbehoefte zal aannemelijker wijs dan ook alleen sprake zijn wanneer de zorgvrager overlijdt of verhuist naar een zorginstelling.

De bewaartermijn van de pré-mantelzorgverklaring binnen WoerdenWijzer is maximaal 11 jaar.

3.4. Geen garantie voor toekenning tijdelijke vergunning

De pré-mantelzorgverklaring is geen garantie voor het met een tijdelijke vergunning kunnen bouwen van een pré-mantelzorgwoning. Er dient een omgevingsvergunningsaanvraag te worden ingediend via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Bij deze aanvraag wordt beoordeeld:

- 1) of er een pré-mantelzorgverklaring aanwezig is;
- 2) of de pré-mantelzorgwoning voldoet aan de ruimtelijke eisen/ de eisen uit het omgevingsplan.

3.5. Procedure pré-mantelzorgverklaring

3.5.1 Aanvragen

Wie mag aanvragen?

De pré-mantelzorgverklaring moet worden aangevraagd door de zorgvrager, waarbij de aanvrager altijd als zorgvrager in de pré-mantelzorgwoning of de bestaande woning zal gaan wonen.

Waar vraag je aan ?

Een pré-mantelzorgverklaring dient te worden aangevraagd bij WoerdenWijzer.

3.5.2. Verstrekken

Wie mag verstrekken?

Gemeente Woerden wijst de WoerdenWijzer aan als deskundige instantie om pré-mantelzorgverklaringen te verstrekken. De mantelzorgconsulent van WoerdenWijzer is vanwege diens kennis en ervaring hiervoor de aangewezen deskundige.

Verstrekking door WoerdenWijzer

Voor het verstrekken van de pré-mantelzorgverklaring vindt er een persoonlijk gesprek plaats met de zorgvrager over de te verwachten zorgbehoefte en met de mantelzorgverlener over de te verlenen zorg. Dit gesprek wordt gevoerd door de casemanager of de mantelzorgconsulent van WoerdenWijzer. Het gesprek vindt plaats op het adres waar de pré-mantelzorgwoning gerealiseerd zal gaan worden, tenzij anders afgesproken.

Op basis van de uitkomsten van dit gesprek bepaalt de mantelzorgconsulent van WoerdenWijzer of er sprake is van pré-mantelzorg en of er wel of niet een pré-mantelzorgverklaring zal worden afgegeven.

3.5.3. Toepassen

Wie past de pré-mantelzorgverklaring toe?

De pré-mantelzorgverklaring wordt gebruikt bij het beoordelen van een omgevingsvergunningsaanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit middels een tijdelijke vergunning conform Bbl Bijlage II, artikel 4, lid 11, welke is binnengekomen via het DSO. De beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit middels een tijdelijke vergunning gebeurt op basis van verschillende wetten en beleidsstukken zoals de Omgevingsvisie, geldend omgevingsplan, maar ook de interim omgevingsverordening van de provincie.

Voor meer informatie verwijzen we de lezer naar deze bestaande kaders.

4. Afbakening

- a. Het afgeven van een (pré-)mantelzorgverklaring ten behoeve van een (pré-) mantelzorgwoning is afhankelijk van de (pré-)mantelzorgsituatie van de aanvragers. WoerdenWijzer beoordeelt enkel de (pré-)mantelzorgsituatie en beoordeelt niet of een (pré-)mantelzorgwoning passend is in de situatie.
- b. De (pré-)mantelzorgverklaring kan een verhuurder niet dwingen een (pré-)mantelzorgwoning te realiseren voor de huurder.
- c. De (pré-)mantelzorgverklaring voor een (pré-)mantelzorgwoning geeft de ontvanger geen recht op andere vormen van ondersteuning.
- d. Een (pré-)mantelzorgverklaring heeft enkel betrekking op het realiseren van een (pré-)mantelzorgwoning binnen de kaders van het Bbl.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woerden in zijn vergadering van 9 januari 2024.

*Drs. M.H. Brander
Gemeentesecretaris*

*V.J.H. Molkenboer
Burgemeester*